

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Цибульський М.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського рівня)
спеціальності 262 – Правоохоронна діяльність*

Міжнародний гуманітарний університет

Науковий керівник: Слатвінська В. М.

експерт комп'ютерно-технічних експертиз,

викладач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Комп'ютерно-технічна експертиза є важливим інструментом для виявлення, аналізу та розв'язання проблем, пов'язаних з комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням. До завдань комп'ютерно-технічної експертизи входять перевірка функціональності, безпеки та надійності комп'ютерних систем, виявлення причин виникнення помилок та неполадок, а також встановлення відповідності вимогам технічних стандартів.

Призначення комп'ютерно-технічної експертизи може бути обґрунтовано в разі відсутності можливості вирішення проблеми в інший спосіб, наприклад, шляхом діагностики та ремонту комп'ютерної техніки, або у разі виникнення сумнівів щодо безпеки чи легітимності використання програмного забезпечення.

Особливості призначення комп'ютерно-технічної експертизи включають проведення передекспертної підготовки, у тому числі збору та аналізу інформації про комп'ютерну систему, з якої проводиться експертиза, а також забезпечення відповідності експерта кваліфікаційним вимогам. При цьому варто звернути увагу на відсутність експертних методик у відкритому доступі фактично унеможливило належну оцінку висновку експерта для сторони захисту [1, с. 236].

При призначенні комп'ютерно-технічної експертизи особливу увагу слід приділити збору об'єктів дослідження. Часто найменша некваліфікована дія з комп'ютерною системою може призвести до безповоротної втрати цінної слідчої або доказової інформації. У зв'язку з цим збір об'єктів дослідження доцільно доручати фахівцям.

З метою забезпечення надійної роботи носіїв інформації, наданих для проведення слідчих дій, необхідно переконатися, що системні блоки

належним чином вимкнені, повністю знеструмлені та від'єднанні при їх вилученні, а також, що кожен системний блок індивідуально упакований та опечатаний.

Упаковка та пломбування повинні запобігати прямому доступу до системного блоку та носіїв інформації, що містяться в ньому, і повинні бути виконані таким чином, щоб унеможливити пошкодження упаковки та пломбування.

Крім запобігання прямому доступу до об'єктів дослідження, упаковка повинна забезпечувати захист від механічних пошкоджень під час транспортування.

Носії даних, такі як жорсткі магнітні диски, накопичувачі та USB-флеш-накопичувачі, можуть бути підключені до комп'ютера випробувального персоналу тільки за допомогою спеціального обладнання, програмного забезпечення, апаратних і програмних засобів, які забороняють запис. Це дозволяє носію даних працювати в режимі «читання», запобігаючи будь-яким змінам на носії даних (унеможливаючи запис на електронний носій) і, таким чином, забезпечуючи повну безпеку та цілісність даних. Водночас, не допускається підключення носіїв інформації до комп'ютерної техніки в режимі «запис».

Для дослідження інформації, що міститься на машинних носіях, експерту надається сам носій та, за необхідності, системний блок або комплекс комп'ютерної техніки (до складу якого входить досліджуваний носій).

Для визначення відповідності програмного забезпечення певним параметрам експерту надається копія досліджуваного програмного забезпечення або програмного коду.

Для дослідження робочого стану комп'ютерної техніки експерту надається комп'ютерна техніка та технічна документація. Результати комп'ютерно-технічної експертизи повинні бути представлені у зрозумілій формі для замовника, а також повинні містити рекомендації щодо подальших дій.

Отже, від рівня кваліфікації експерта комп'ютерно-технічної експертизи залежить достовірність звітної документації, однак на сьогоднішній день нема затвердженої на законодавчому рівні методики щодо об'єктивності й цілісності експертних висновків.

Література:

1. Колесник В. Г. Матюшкова Т. П. Актуальні проблеми призначення та проведення судової комп'ютерно-технічної експертизи. 2020. С. 232–236. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11442>